САҤА ОЛОХ

ЧУРАПЧЫ УЛУУҺУН ХАҺЫАТА

ХАҺЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЬЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

№№ 107—108. ☆ 1998 сыл алтынньы 1 күнэ. Чэппиэр. ☆ Сыаната—1 солк. 10 харчы.

АЛТЫННЬЫ 1 КҮНЭ — КЫРДЬАҔАСТАР КҮННЭРЭ

КҮҮС-КӨМӨ БУОЛУОҔУҤ

Холбоһуктаах Нациялар Генеральнай ассамблеяла-рын 45-с сессиятын быһаарыытынан алтынньы ый 1 күнэ—кырдьаҕастар Аан дойдутааҕы күннэринэн биллэриллибитэ. Онон сыл ахсын дойду үрдүнэн, ол иһигэр Саха республикатыгар, сир ахсын бэлиэтэнэр. Биһиги кырдьаҕастарбыт уһун олоҕу олорбут, ол олох үгүс баар кыһалҕатын, эрэйин энэрдэринэн тэлбит ... дьоммут. Кинилэр уоттаах сэрии толоо-нугар ыар хааннарын тохпуттара, кинилэр сут-ку-... кыһалҕатын, аччыктааһын, көһөрүллүү кыһар-ҕанын эттэринэн-хааннарынан билбиттэрэ. Дьэ ол ... кэлүөнэ дьон кинилэргэ сүгүрүйэн, кини-лэр кыһалҕаларын кыһалҕа оҥостон, күүс-көмө буо-... чэгиэн-бөҕүөттээн, истиҥ-иһирэх сыһыаннан ... ыччылыыр эбээһинэстээхтэр.

Биһиги улууспутугар кырдьаҕастар Аан дойдутаа-ҕы күннэригэр аналлаах, дьаһалта баһылыга Шадрин А. А. илии баттааһыннаах балаҕан ыйын 24 күнүгэр дьаһал тахсыбыта. Бу дьаһал быһыытынан, бииргэ ... алтынньы 1 күнүттэн 7-гэр диэри, нэһилиэк ба-һылыктара, тэрилтэ салайааччылара, профсоюзтар председателлэрэ хас биирдии кырдьаҕаска баар кыа-ҕынан көмөлөһөн киэҥ программалаах мероприятие-лары ытыалларыгар сорудахтанна. Оскуолаларга, библиотекаларга, культура, сынньалаҥ киинэригэр истиҥ-иһирэх көрсүһүүлэри, бэчээрдэри, бэсиэдэлэри ... сир ахсын оскуола оҕолорун тимуров-... хамсааһыннарын тэрийиигэ кырдьаҕастарга ... көрүҥнээх көмөлөрү нэдиэлэ устата ытыал-... олохтоох балыыһаларга анал күннэри ... уочарата суох босхо медицинскэй көрүүнү, кыа-... кэлбэт кырдьаҕастарга дьиэлэригэр тиийэн көрүү-... Саха республикатын Президенин ... кырдьаҕастарга аналлаах ... правительствотын ... кинилэр кыһалҕаларын ... олоҕуран ... көмө оҥоһуулларын ... дьаһалталарын баһылыктарын, табаарыстыбалар ... эбээһинэстээтэ. Учуок-... тэрилтэ салайааччыларын ... кырдьаҕастарга (би-... турар 70-тан үөһэ саастаах кырдьаҕастарга ... улууска барыта 500-тэн тахса кырдьаҕас учуок-ка турар) социальнай үлэһиттэр күүс-көмө,сүбэ-ама буолаллара эрэйиллэр.

Бары билэрбит курдук дойду үрдүнэн буола турар ... социальнай да политическай да кризистэр аан бас-... кыаммат араҥаҕа—пенсионердарга, ветеран-... кыаммат араҥаҕа ... урут көрүллүбүт ... охсор. Үп-харчы суоҕунан урут көрүллүбүт ... ... сороҕо сотуллаллар, аччатыллаллар, ... үбэ-харчыта суох буолан туол-... баар эрээри ... баттар.

Улууспутугар чэпчэтиилэринэн туһанар дьоммут ... 4231-тэн тахса киһи учуокка тураллар, ол иһигэр— ... сэрии ветераннара, 625—көһөрүллүү кыттыылаах-тара, 1620—тыыл ветераннара, 690—I-II группалаах ... инвалидтар, 187—16-гар диэри саастаах инвалид оҕо-... 133—сэрии оргдоболоро бары араас ... Ону таһынан 133—сэрии оргдоболорo туһанымахтаахтар. ... пособиеларынан, чэпчэтиилэринэн туһанымахтаахтар ... ... эрээри, аппиппит курдук, үп-харчы суоҕуттан хо-... ... уонуох иһин ылыахтаах көмөлөрүн ыраахха диэри ... толору ылбаттар.

Быйыл 1998 с. аҕыс ыйыгар 60 тыһ. суумалаах то-... талон, электроэнергияҕа—199 тыһ. 900 солк. ... 1997 сыллаах төлөбүр аҥара эрэ кэллэ. Ону таһынан, ... суумалаах товарнай талон ... эмсэҕэлээбиттэргэ 60 тыһ. солк. суумалаах ... продукталарынан, 39,7 тыһ. суумалаах товарнай талон ... Элбэх оҕолоох кыаммат дьиэ кэргэттэргэ ... пособие 110 тыһ. солк., 1996 сылга оҕоломмут ийэ-... ... Итиня таһынан, ... товарнай талон бэриллиннэ.

сылга биирдэ туттуллар проездка талон быйыл 310-тан тахса дьоҥҥо, ол иһигэр 57 инвалид оҕолорго бэриллиннэ. Быйыл кулун тутартан ыла республикан-скай 1 №-дээх балыыһаҕа сэрии ветераннарын ый аайы уочаратынан сытыаран босхо эмтэнэллэрин си-стемалаабыт, билигин 7 ветеран баран сынньанан-эмтэ-нэн кэлдилэр, инвалидтарга, тыыл ветераннарыгар «Хоту» профилакторийга путевка ылан сынньатты-быт. Путевка босхо буолан кэлиитэ аҕыйах. Быйыл 8 эрэ кэлбитин туһаннарбыт.

Кырдьаҕастарбыт ордук олорор дьиэлэрэ-уоттара эргэрэн, эмэх, тэллэй буолан өрөмүөнүгэ даҕаны, са-ҥа дьиэҕэ даҕаны турууорсуулара улаатта. Быйыл саас 3 сэрии ветераннарыгар—Петров Василий Пет-ровичка, Никонов Иван Николаевичка, Старостин Ми-хаил Николаевичка уонна биир сэрии огдоботугар саҥа дьиэттэн квартира бэрилиннэ.

Кэлин правительство дьаһалынан, 1935 сылга диэ-ри төрөөбүттэр тыыл ветераннара буолбуттарын ки-нилэргэ медала суох ... эрэ ... бы-та, онон кинилэр турууорсууларыгар ... Ста-лин юбилейнай медалын 25-тии солк. ... тыыл ветеран-... буолбут ... кабинеска ... ...

... сыл ... сурук сүрүүтүү сабаланна. ... кэлэ. «Правда» хаһыакка сурутуу ветераннарга, пенсионердарга, эл-... кэргэттэригэр 50% чэпчэтиилээх ... 1992 сылтан сабыллан үгүс эк-... 1998 сылтан саҥалыы ... нэдиэлэҕэ 5-тэ тахсар, ааҕааччытын ах-... улам эбиллэн иһэр. Билигин Россия иһигэр 20, ... тас дойдуларга 10 корреспонденскай пууннаах. Ха-... ааҕааччыларын тохоо кырдьыктаах уонна атын хаһыаттар-... ... тахсар буолан-нар, дьон болҕомтотун тардар, биһирэтэр. Онон бары ветераннары, пенсионердары кэлэр сылга «Правдаҕа» ... урукку интилибит, үөрэммит хаһыаккытыгар суруттан ааҕаргытыгар ыҥырабыт.

Ветераннар улуустааҕы советтарын ытар үлэлэ-рин сүрүн отто—Кыайыы 55 сылыгар анаммыт меро-приятиелары олоххо киллэрии буолар. Ол курдук, Кыа-йыы 55 сылыгар анаан үлэлэр хайысхалара кэҥиил-лэр:

—сэрии кыттыылаахтарын кытта үлэ күүһүрүөх-тээх, учуот-отчуотунас, кинилэргэ көрүллэр чэпчэтии-лэр туолууларын ирдэһии, хонтуруоллааһын;

—сэриигэ баран өлбүт буойуннар оҕолорун испи-һэгин улуус үрдүнэн нэһилиэктэринэн оҥоруу;

—«Память» кинигэ 7-с тома таҕарыгар 1945—46 сылларга тыыл ветераннара буолбут дьоммут испии-һэгин колхозтарынан оҥорон, бэрэбиэркэлээн кинигэ тахсарыгар бэлэмнээн ыытыы;

—Кыайыы 55 сылыгар аналлаах дьаһаллары тэри-йэн ытыы (дьаһаллар бэчээккэ тус-туспа тахсыахтара).

Ытык-мааны кырдьаҕастарбытын тоһо да ыраахан кэм-кэрдии кэлэн үп-ас оттүгэн кинилэр кыһалҕала-рын толору хааччыйбатарбыт даҕаны, билигин кэм-гэ истиҥ-иһирэх санаанан, үтүө-сылаас, сымнаҕас тылынан, кыра да туһалааҕы оҥорон, туох кыалла-рынан булан-талан, саатар саҥааларын кэтэҕэн күүс-көмө буолуоҕуҥ диэн эрэнэбит.

Л. Д. БАРАШКОВА,
улуустааҕы ветераннар Советтарын председателэ.

Табаарыстыба кыстыга

«Чыаппара» табаарыстыба кыстыгар сүөһүтүн са-алыктан балаҕан ыйын 25 күнүгэр көһөрөн киллэр-... Маайа Лампаарыкы хотонугар 80 субан сүөһү-... Сатаа Толуска 168 ыанньык кыстатыллар буолла. ... табаарыстыба ... абын аһылык оҥоһулла илик. ... ото эмиэ ... чык диэхха сөп, барыта 1000 тонна ... соҕотуопланна. Коллективнай хаһаайыстыба кыс-... дьыалы ылынна, ол абатэр бу күннэргэ ... бороосууну малларынан кыстатарга биэрдэ.

Итииник тэрилэн общественнай сүөһү кыстыгын ... кыстыгар буолла.

«СО» общ. корр.

ПРИКАЗ

военного комиссара Чурапчинского улуса
от 28. 09. 98 г. с. Чурапча.

О ПРИЗЫВЕ ГРАЖДАН 1971 — 1980 ГОДОВ РОЖДЕНИЯ НА ДЕЙСТВИТЕЛЬНУЮ ВОЕННУЮ СЛУЖБУ

1. На основании Закона РФ «О воинской обязанности и военной службе» и приказа МО РФ, постановления главы администрации улуса на территории Чурапчинского улуса Республики Саха (Якутия) с 19. 10. 98 г. по 21. 10. 98 г. производится призыв граждан на действительную военную службу в ВС РФ.

2. Явка на призывную комиссию Чурапчинского улуса для прохождения медицинского осмотра и решения вопроса о призыве на военную службу подлежат все граждане 1980 г. р. которым до декабря 1998 года исполняется 18 лет, а так же граждане родившиеся в 1971—1979 г. р. у которых истекли отсрочки от призыва или не призванные ранее на действительную военную службу по различным причинам.

3. Все граждане подлежащие призыву на военную службу в ВС РФ обязаны прибыть на призывную комиссию по адресу с. Чурапча «поликлиника ЦУБ» точно в назначенные дни и часы с документами указанными в повестке, граждане не получившие повесток о явке для призыва на военную службу обязаны прибыть в УВК в течении дня 21 октября 1998 года имея с собой документы удостоверяющие личность.

4. Все лица призывного возраста, подлежащие призыву на военную службу временно прибывшие на территории Чурапчинского улуса обязаны незамедлительно возвратиться к месту постоянного жительства и явится в УВК в котором они состоят на воинском учете для прохождения призывной комиссии.

5. Граждане не явившиеся своевременно для призыва на военную службу или уклоняющиеся от явки на призывной участок, несут ответственность согласно действующему законодательству.

Военный комиссар Чурапчинского улуса
Подполковник АНДРЕЕВ С. С.

УЧУУТАЛ КҮНҮНЭН!

Убаастабыллаах педагогическай үлэ ветераннара, үөрэх эйгэтин бары үлэһиттэрэ! Бүгүҥҥү бырааһынньыкпытынан «Учуутал күнүнэн» итиитик-истиҥник эҕэрдэлиибит.

Үөрэх эйгэтигэр үгүскэбит социальнай-экономичес-кай быһыы-майгы тоһо да уустугун иһин, улууспу-тугар үөрэх системата өссө сайдарыгар, үүнэр көлүө-нэни иитэн-үөрэтэн, олох аартыгар кынат анньан, ки-нилэр олоххо туһалаах, бэлэмнээх дьон буолан тах-салларын туһугар айымнылаахтык үлэлииргэ диэн эрэнэбит.

Быйылгы үөрэх дьыла, биир дойдулааҕыбыт, уһу-луччулаах тренербит Д. П. Коркин төрөөбүтэ 70 сы-лын көрсө уонна Олоҥхо сыл уонна оҕо сиэрдээх сы-лынан биллэриллибитинэн сибээстээх. Оскуола, уһу-йаан иитэр-үөрэтэр үлэтигэр саҥа сонун сүүрээннэри киллэрэргэ сорук туруоруннан үлэлииргэ ыҥырабыт.

Баҕарабыт хас биирдиигит оҕо дьоҥуруун, талааннын сайдыыларыгар идэҕэ, олоххо бэлэмнээһиҥҥэ сыра-лаах үлэҕитигэр үрдүк ситиһиилэри, тус олоххутугар дьолу-соргуну.

Үөрэх управлениета, улуустааҕы үөрэх үлэһиттэрин профсоюһун комитета.

Оттоох, аһылыктаах кыстык

Бу күннэргэ улуустааҕы тыа хаһаайыстыбатын уп-равлениетыгар оттооһун түмүк даннайдара отту-... тыһан үмүрүйүөх буоллулар.

Өйүө кэсторүгэн, сыыппаралар ыратык ... лар. Итинэн улуус үрдүнэн балаҕан ыйын 21 күнү-нэҕинэн 39147 тонна оттоммут ... балаҕан ыйын 11 күнүнээҕиттэн 2400 тоннанан ... Сылааҕы от-тооһун хонтуруолунай былааныттан ... 8517 тон-нанан улахан, абатэр туолуута ... бырыһыаныгар тиг-нэстэ. Ити иһигэр табаарыстыбаларынан 3220, бааһы-най хаһаайыстыбаларынан ... уонна ... хаһаайыстыбаларынан 22802 тонна от ... уоннаннна.

Былааны толору ... хаһаайыстыбалар эрээ дэх-сэ үчүгэй. Оттооһуну ... хаһаайыстыбалар хойутаан түс-мүктээтилэр. Үгүс хаһаайыстыба ... сапнааска, атым-... ... оттооһун респуб-... улууспутугар ... 108, бүлүүгэр 130 бырыһыан оттон-нутулар. Оттон ... улуустарбытыттан элбэх ньы-... Мэҥэ-Хаҥалас былааны 86,1 бырыһыан толордо, итинэн сүбу күнүгэ 41338 тонна оттоох, бы-... улахан—49 тыһ. тонна! Үөс-Алдаҥнар ... 37966, аммалар 31284, таатталар 37053 тонналанан, былааннарын туһааннаахтарынан 104, 109 уонна 102 бырыһыан толортоотулар. Хаҥалас улууһа 25290 тон-налааны, былааннын эмиэ 101 бырыһыан толордо.

«СО» бай. корр.

ҮҮНҮҮ ТҮМҮГЭ: КҮҮТҮЛЛҮБҮТҮН КУРДУК МӨЛТӨХ

Кураан сайын бааһынаттан, оҕуруот хаһаайыстыбатыттан үүнүүнү ылааччыларга охсуулаах буолла. Оннуоха эбии сааскы халаан уута харгыстаан, бааһыналар ничэрийдэринэн, ыһыы үлэлэрэ икки нэдиэлэ курдук хойутаан түмүктэммиттэрэ, ити өссө дьыл ардахтан кэллэ диир кэммитигэр. Манан даҕаны, оҕуруотчуттар, сири оҥорооччулар үүнүү мөлтөх буолуоҕун билбиттэрэ, сэрэйбиттэрэ.

Түмүк, күүтүллүбүтүн курдук, кырдьык мөлтөх. Маныаха эбэн, кыра да үүнүү хомуура күһүҥҥү сыллаабыт ардахтартан, сииктэн улаханнык тардыллынна. Хомуура арыый эрдэлээбит бурдук ыһыллалынна, балаҕан ыйын 21 күнүгэр сатаата. Быйыл, сүнньүнэн, тыа хаһаайыстыбатын дааннайынан түмүктээнэ. Тыа хаһаайыстыбатын управлениетыгар түһэриллибит отчуоттартан көрдөххө, олор үөрдүбэттэр. Былааннаммыт үүнүү ылыллыбата. Ол курдук, валовойунан 1640 тонна бурдук, оннук туораахтаах культуралар ылыллыахтаахтарын оннугар, көрдөрүү баара-суоҕа 572 тонна буолла. Бу сыыппара улаханнык халбаҥнаабыт чинчилээх, онон быйылгы көрдөрүү түмүк дааннайдара дьэ сон. Итинтэн сиэмэҕэ анаан 531 тоннаны ууруллуохтааҕын саныыр буоллахха, бурдук атылыта суох буоларыгар тиийэр.

—Сиэмэ бурдукка суоттаммат соҥ буолуо. Тоҕо диэтэххэ, ити хомуллубут бурдук сиэмэ хаачыстыбатыгар эппиэттэммэт. Үксэ көрүөтэ суоһу аһылыкка аналлаах фуражка бараара ордук курдук. Ол оннугар сиэмэ бурдугу хаһаайыстыбалар атыылаһалларыгар соҥ,— диэн быһаарар итиннэ улуустааҕы тыа хаһаайыстыбатын управлениетын кылаабынай агрономун э. т. агрономун И. В. Пудов.

Бастакы курдук, хаһаайыстыбалар сиэмэ да бурдуктарын ылбататахтарыгар тахсар. Эмиэ атыылаһыы, төлөөн тиийии, үнүү-сүктүү күүтэр. Улуус иһигэр хардарыта таарыйа ылсыы-бэрсии баар буолуо эрээри, ол бэрт дьоһа суох, кыра буолуо. Итинник, гектартан ортотунан 5, 6-лыы центнер бурдук хомулунна. Кураанныан ыһыллыбыт 2062 гектар иһиттэн сиччэх 991 гектара бурдуктуу быһылынна, 1071 гектара акталаммын туораата. Ол иһигэр, 15 гектарга сэлэһиннэ, 185 гектарга дьэһимиэн, 871 гектарга эбиэс ыһыллыбыта. Итинэн ыһыллыбыт бааһына нэһэ ағарын кыайбата хомулунна, атына оттуу ылылынна, мэчирэҥҥэ аһылыкка ылынна. Ыһыллыбыт бурдук билигин зернотоктарга бастакы ыраастаныытын барар.

Бурдук хаһаайыстыбаларыттан бастыҥнара бу диэн этэр суох курдук. Үүнүүлэрэ эриэ-дэхси биир. Биһиги, чуолаан, быйылгыттан бурдук хаһаайыстыбаларыгар республика ситимигэр киирбит «Агро» ассоциацияҕа (салайааччы М. М. Монастырев) үлэтин-хамнаһын интэриэһиргээтибит. Манна, эрдэ иһитиннэриллибитин курдук, урукку Эрилик Эристиин аатынан совхозка киирээн тэриллибит «Агро» бурдук хаһаайыстыбатын сэргэ Одьулууннан «Бурдук» (салайааччы В. К. Ефремов), «Комплекс» (М. П. Михайлов) уонна Болтоҥоттон «Өрүүнэ» (Н. Н. Ефремов) бааһынай хаһаайыстыбалара киирбиттэрэ. Звенолар сүнньүнэн уруккуларын курдук бэйэлэрин бааһыналарыгар үлэлээтилэр, түмүктэрэ да оннук түһүннэн таһаарыллан кэллэ. Холбоһуктаах түмүгүнэн ылар буоллахха, «Агро» ассоциация барыта 500 гектарга ыспытыттан бурдуктуу 300 гектарын ылла, гектартан ортотунан 6,6-лыы центнер үүнүү, валовойунан 200 тонна бурдук. Манна «Бурдук» хаһаайыстыба гектартан ортотунан 8,4-лыы центнери ылан атыттартан үрдүк көрдөрүүлээхтэ. Холобур, «Өрүүнэ» хаһаайыстыба 180 гектарыттан баара суоҕа 70 гектарын биэстэ, гектартан ортотунан 5-тии центнери эрэ ылла. Итинник холбоһуктаах ассоциация көрдөрүүтэ да арыый суох буолла. Оттон атыттартан Солооннуох нэһилиэгин «Бүтэһинэй» табаарыстыба (салайааччы И. Г. Федоров) 125 гектардаах бааһынатын хомуллубата, акталаммын туоратта. Хаһаайыстыба сиринуутун сааскы халааҥҥа уута былдьатан хойутаан ыспыта манна эмиэ таайда, «Мындаҕаайы» табаарыстыба туорахтаах культураны үүнэрээччилэрэ 90 гектары ыспыттарыттан эмиэ 40 гектарын акталаттылар, үүнүү кыра.

Хортуоппуй улаханнык кураанныата. Бу чааһынан хаһаайыстыбалаахтарга биирдик билиниэ. Оҕуруот бу көрүҥүнэн сайдар 14 бааһынай хаһаайыстыбалара оннуга суох үүнүүнү хомуйдулар. Уон... быт 54,5 гектар бааһыналарыттан күн ... тарын хомуйан бүтэрдилэр. Валовойунан хортуоппуй ылылынна, эбэтэр гектартан ... центнер. Бу сыыппара эмиэ бүтэһик... Хаһаайыстыбалартан Одьулууннан «Бэ...» (салайааччы В. В. Петухов) 1,5 гектарга ... катын да хомуйбата. Бу көрүҥҥэ ... көрдөрүүлээхтэрэ Солооннуоҕа Г. Д. ... ньар «Ситим» бааһынай хаһаайыстыбата ... тотунан 60-нуу центнери ылла, ону ... А. А. Аппитов «Тумара» хаһаайыстыбата дорҕуу 57 центнергэ тэҥнэстэ. Оттон ... табаарыстыба гектартан баара эрэ 22-... хортуоппуйу хомуйан үлэни түмүктээтэ. С. С. Яковлев салайар «Кэнчэри» бааһынай хаһаайыстыбата быйыл эмиэ онуйбата. Гектарынан 30-туу центнери ылан, улууһу эрэ ... да сиппэтэ.

Хортуоппуй үүнүүтүн түмүктээтэххэ, ... һүнүү ардахтар улаханнык мэһэйдээтилэр, хаһаайыстыбалар бэйэлэрин күүстэринэн ... таатылар, сорох эрэ сирдэргэ оскуола үөр... рин көмөлөһүннэрдилэр. Манан быһаа... тонна оннугар хаһаайыстыбалар ... валов... тонна хортуоппуйу хомуйдулар.

Хаппыыста. Билиэрин курдук, бу көрүҥ... ка сүрүннээн Болугур нэһилиэгэр дьары... Мантан сибээс суох буолан, управлениег... дааннай түһэ илик. Оттон билэрбитинэн, ... нэдиэлэттэн, эмиэ хойутаан, хаппыыстаны сағалаата. Манан дьарыгырар «Мындаҕаайы» табаа... рыстыба уонна В. М. Дьячковскай салай... бааһынай хаһаайыстыбата хаппыыстаны ... һаарап эрэллэр. Бу культураны быйыл бал... салҕанан барар. Республика орто көрдө... тэххэ, гектартан ортотунан 140-нуу центн... дэ. Ол биһиэхэ хайаһар, бириэмэ көрдөр... ваах хонуктар хааллылар.

С. СМИРНИКО...

ЧӨЛҮГЭР ТҮҺЭРИИ ҮЛЭТЭ—СЫЫППАРА ТЫЛЫНАН

Халаан уутун содулун туоратыыга үлэ сүнньүнэн түмүктэнээ эрэ. Ууга былдьаммыт олорор дьиэлэр, хаһаайыстыбаннай тутуулар, арыы сыаҕа, оҕо саада уонна кыстыгы көрсө оноһуллубуттар-өрөмүөннэннилэр. Бу үлэлэри ыытыы-сағалааны, тэрийэн ыыппыт улуустааҕы анал комиссия председателин Попов Тимофей Васильевиһы көрсөн ыйытыылыбыт үлэлэр туруктарынаан кэпсииригэр көрдөстүбүт:

—Тимофей Васильевич, улууска чөлүгэр түһэрии үлэтигэр сирой эппиэттиибиҕин сүгэн үлэлээтиҥ. Туох баар дефектнэй акт, үлэ отчуота уонна кэлбит көмө күһүүнэн докумуоннар барыта эн илиигэр иһинэн аастаҕа. Ону таһынан, бэйэҥ даҕаны сылдьан сиринэн көрдөххүт. Халаан уутуттан тахсыбыт оросхуот барыта тоһо буолла?

—Аммаа өрүскэ балысхан халаан, Оросхуот улахан. Соловьев уонна Болугур нэһилиэктэринэн 156 чааһынай дьиэ былдьаммыта. Онон, 607 киһи олорор дьиэтэ суох хаалбыта, ол иһигэр 136—оҕо, тыыл уонна үлэ ветераннара, 50—пенсионер, 42—инбэлиит. Дьиэлэр оһохторо суулан, муосталара уста сылдьар буолуохтарыгар диэри айгыраатылар. Бу дьиэлэр хаһаайыстыбаннай тутуулара—булуус, хотон, ампаар барыта былдьаммыта. Аны төһөлөөх тиэргэн тэрээһиннэрэ, мэбэллэрэ айгыраабытын киһи ааҕан сиппэт. 32 ынах сүөһү уонна 25 сылгы, 140 тонна сиэмэ бурдук, 15 трактор, 2 массыына, 16 устуука тыа хаһаайыстыбатын техникэта, 1 комбайн, 3 паром-барка ууга былдьаммыта. Ону таһынан 1 пилорама, 1 арыы сыаҕа, 80,5 биэрэстэлээх бүтэй ууга ылларбыттара, 91 километрдаах суол, 16 муоста, 25 быһыт алдьаммыттара уонна 7 километр усталаах сибээс линиията быстыбыта. Итини барытын дефектнэй актаҕа киллэрэн уопсай тахсыбыт оросхуота 84 мөлүйүөн суума солкуобайынан аахылынна, ону правительственнай комиссия 16,8 мөлүйүөнүнэн биһигэр сиппитэ.

—Чөлүгэр түһэрии үлэлэрэ?

—Чөлүгэр түһэрии үлэлэрэ уу түһүөҕүттэн сағалаан ыытыллыбыттара. Олохтоох дьаһалта салайааччылара, общественность сүрдээҕин үлэлээтилэр. Эмсағалаабыттарга материальнай көмөнү тэрийии улахан суолталанна. Ол курдук, улуустан тэрилтэлэрэ уонна нэһилиэнньэтэ 49,4 тыһыынча солкуобайдаах аһы-үөлү, 19,8 тыһ. солк. промышленнай табаары уонна харчынан 157 тыһ. солк. хомуйан көмөлөстүлэр. Оттон улуус таһыттан ыксаллаах быһыыга-майгыга Министерство нэнүө уонна гуманитарнай көмө суотугар 204,1 тыһ. солк. ас-үөл, 294,4 тыһ. солк. промышленнай табаар уонна харчынан 4,2 тыһ. солк. көмө кэлбитэ. Онон барыта 587,7 тыһ. солк. суумалаах аһынан-үөлүнэн, таҥаһынан-сабынан уонна харчынан 162,7 тыһыынча солкуобай көмө оноһулунна. Ол түмүгэр халаан уутуттан эмсэҕэлээбит хас биирдии киһиэхэ 1235 солкуобай уопсай суумалаах көмө тиийэ. Оттон чөлүгэр түһэрэр үлэлэри ыытыыга көмөҕө 8 бензинниин үлэлиир эрбии, 8 дьааһык түннүк тааһа, 46 дьааһык араас кэмэйдээх тоһоҕо, ону таһынан кирпиичэ собуотуттан 90 ... тонна кирпиичэ кэлэн бу икки нэһилиэккэ тэҥ-тэҥ тыҥа үлэһиллинниэ. Техника эмиэ үгүс кэллэ. Уопсайынан, улахан көмө. Олохтоох дьаһалталар салайыыларынан уонна тэрийиилэринэн нэһилиэнньэ бэйэ-бэйэтигэр көмөлөсүһэн ону таһынан улуус тэрилтэлэрэ ылыннан сыһыарыллан сайыны быһа үтүмэн үлэ ыытыллынна. Ол түмүгэр, ууга ылларбыт дьиэлэри сорохторун аһыгыатын улартан, сорохторун көнөрү куурдан-сахалатан, өрөмүөннээн кыстыгы көрсө оноһуллубуттар. Манна таһынан уопсай нэһилиэнньэ күүһүнэн, Мырылаҕа арыы сыаҕын уонна администрациятын дьиэтин, Мындаҕаайыга оҕо саадын чөлүгэр түһэрдилэр. Билигин Мындаҕаайыга спортзалларын ситэрэр оруктаах үлэлии сылдьаллар.

—Оттон суоллар уонна сибээс үлэлэрэ?

—Этэххэ наада, суол алдьаныыта уонна сибээс линиията айгыраабытына ууга ылларбыт бу икки нэһилиэктэри таһынан, улуус соҕуруу эгэр уонна хоту эргин нэһилиэктэригэр эмиэ тахсыбыта. Суолу тутарга ДРСУ күүстэринэн 4 муоста, 10 быһыт уонна 4,5 километрдаах кутуу суол чөлүгэр түһэрилин, барыта 3.015,77 солкуобай суумалаах улахан үлэ толорулунна.

—Үп-харчы көстүбүтэ буоллар өссө үлэлиилэрэ хааллаҕа?

—Оннук. Оттон, «Сахателеком» Чурапчытааҕы филиалын үлэһиттэрэ Мындаҕаайы—Мырыла, Чурапчы—Чакыр уонна Чурапчы—Арылаах хайысхалар барыта 519,4 тыһыынча солкуобай суумалаах үлэни оҥордулар. Остоолбоһору сапгардан, опоралары туруоран биэрдилэр, оттон Чурапчы—Дирин—Хадаар—Хайахсыт—Чакыр линиятыгар капитальнай өрөмүөн ыытыллар.

Биллэрин курдук, чөлүгэр түһэрии үлэ түмүгүнэн правительственнай комиссия мунньаҕа бу ый 16 күнүгэр буолан ааспыта. Чөлүгэр түһэрии үлэлэрин түмүгүн кытары билиһиннэр, туох сиппэккэ хаалбытын бөлүһээтилэр. Үчүгэйдик үлэлээбит коллективтарга уонна биирдиилээн дьоҥҥо Саха Республикатын Правительствотын уонна халаан содулун туоратыыга правительственнай комиссия аатыттан ... та уонна Махтал суруга аҕалбыттар. Билигин... «1998 сыллаах сааскы халаан уутун содулун туоратыыга уонна тыын суолталаах олох-дьаһа... на социальнай-культурнай объектары чөлүгэр түһэрииргэ активнай кыттыыларын иһин Саха Республикатын Правительствотын Грамотатынан наҕараадалар: 1. «Сахателеком» государственнай предприятие Чурапчытааҕы филиалын коллектива. 2. Чурапчытааҕы массыына суолларын өрөмүөнүн ... на көрүүтэ-государственнай унитарнай предприятие коллектива. 3. Чурапчы улууһунааҕы ... уонна уу хаһаайыстыбатыгар производстве... тар-эксплуатационнай холбоһук коллектива.

Саха Республикатын председателя ... чы С. Назаров. (илии баттааһына)».

Оттон халаан содулун туоратыыга правительственнай комиссия аатыттан Махтал Суруга бэрилиннэ: 1. Чурапчытааҕы потребобщество председателэ Платонов Герасим Степановичка. 2). Соловьев нэһилиэгин администрациятын баһылыга ... хаил Даниловичка. 3). «Мындаҕаайы» ТОО ... Попов Мирон Гаврильевичка. 4). Соловьева ... Дмитриевна уонна Василий Николаевич ... тэригэр. Бу махталлары дьон-сэргэ билиһиннэрин ыыкка таһаарыахха. Үлэлэммит үлэ сыаналанна. Билигин да бүтэһиктээх түмүгү оҥоруо...

Хаалбыт күннэри баттаһан үлэ салгыы барар. ...лигин Мырылаҕа модульнай котельнай ... Мындаҕаайыга котельнайга убаҕас уматык... рүү быһаарылла иликтэр. Бүтэһиктээх түмүгэ сэргэ оҥоһуу буллаҕына, ити үлэлэр үчүгэйдик оҥоһуллуоҕа. Ол түмүгүнэн мунньах ...

—Тимофей Васильевич, кэпсээнигэр махтанабыт. Ситиһиилээх үлэни баҕарабыт.

Тимофей Васильевич үлэлиир кабинетыгар оҕо даҕаны иллэҥсийбэт эбит. Киирэ-тахса... Бары туспаах кыһалҕаларын быһаарсаары... заправканы ыйытар, ким нэһилиэктэригэр ... массыына тахсарын сураһар, ким котельнай чуолкайдаһар, ким докумуон, араас кумааҕы ҕалаах. Ол да буоллар, кэпсээнин ... салҕанан сыалбытын-соруктутун ... тыбыт.

Р. СИБИР...

◆ ХАРЧЫ — ТЫБААР — ХАРЧЫ

ССУДА ТУЛА КЭПСЭТИИ

Кэпсэтии буоллаҕа да «Үһү» диэнилээх. Быйыл сайынгыттан улууска «Ссуда, кредит биэрэллэр үһү» эбэтэр «Оҥу хаҥыак бэйэлээхтэр ылаллара буоллаҕа?!», эссо эбэн «Онно биһигиттиньиэктэр тиксибэт иэнибит, бүнүгүҥ баар буоллун» диэн сурах хоту кэпэх түсүүттэр да бааллара. Оттон улахан тумсүүлэргэ, муниньахтарга ордук кырыы иэйилээктэр бэрэстэбиитэллэрэ: «Биһиги ссуда ылбыт сураҕын эрэ истэн хаалабыт, молдьо тиксэххэ сылдьабыт, тиксибэппит»,—диэн үгэргиилэрэ эмиэ орунньах эт. Итинн чиэтэр курдук бу иннинэ үлэлээн, салайан кэлбит улуус дьаһалтата гарант буоллун, бэрилибит федеральнай кредитти 2-3 чаһынан предпринимателлэргэ түгэтэн, чуолкайдаатахха «саһан» кэбиспитин уонна оҥу тоҥунньэбэккэ гылдьаҕаллары түһүлэн улууг хаҥыатыгар тахсан турардаах.

Уһ-харчы бонкуруһа, кырдьык, ууетук. Онон «түнэтэччилэргэ» кыбыттарыллаах, кыбыстыллаах даҕаны. Итинэн быйыл сайынгы ити ссуда түһүлэн үһү-таамах кэпсээни чуолкайдьа биһигн Чураанчытааҕы сбербаатыга тиийэбит. Манна биһигн ыйытыыларбытыгар ебеҕбаан управляющайын э. т. А. И Сивцева хоруйдаата. Оҥу маҥтан аллара билсиҥ.

—Алла Никоентьевна, бастатан туран ити саҥаҥы ссуда хайдах-туох быһыылаах, кимиэхэ анаммыта? Ханнык баланьаннаҕа олоҕуран кэлэн түнэтэлиннэ? Оҥу билиһиннэр эрэ.

—Кырдьык, икки бырыһыаннаах ссуда бэрилээн түнэтэллиннэ. Быһаардахха маныык. Ссуда биэрэр сүрүннээ бастакы кэпсэтии улууска бэс ыйыгар республикабыт Президенэ М. Е. Николаев кэлэ сылдьыбыт. Онно Президент алта ый толоруллубутун кэнниттэн уонна икки бырыһыаннаах ссуданы биэрэргэ чоҥчу үс улууһу (Чураанчы, Уус-Алдан, Хаҥалас) аатаан туран эһиигэ, эрэнэрбитэ. Дьэ, ити ыйытыгар диэтибит. Ол кэнниттэ бу дьаһал толоруллубутун кэнниттэн хайдах быһыылаах салаалыбытын санаттахха, ссуданы биэрэргэ сүбэлэ. Оҥу барытын эрдьэлэстээбэккэ ыҥырыллыбит ссуданы бэрдэрэр сыалтан, тиһэрэ республика Правительствотын дьаһалынан үс улууска «Комдрагмет» (Күндү, сыанабаллаах металлларга Комитет) биһигн төлөннөй республикатааҕы бааммытыгар алта ыйга биэлэхтоон денежнай харчы уурдарбыт. Ол иһигэр Чураанчы улууһугар 5 мөл. сөлк. (биллигинэн) анаммыт.

Бу ссуданы бэйэ улуус иһигэр түнэтиигэ улуус баһылыгын бастакы солбуйааччы И. Н. Мишкин баһылыгын бастаах комиссия тэриллэн үлэтин саҕалыыр. Оттон ссуданы бэрээдэктээн түнэтэр сыалтан улуус дьаһалата оҥу биһигн сбербаан нөҥүө ыытарга быһаарар. Онтук буоллаҕа, ссуда биһигниэн барар тыына оногуллубута да, биирн ойдуохтаахнит. Ол эбэтэр, кытаанах инструкция тутуһуллар уонна эрэммиттэрин курдук контуруола уларыар. Маныаҥ сбербаан ссуданы бэрдэрэргэ, туһаныарарга 229-р №-дээх инструкциэнэн салаалыыта.

—Ойдөнөө. Аны дьэ, төһө киһи, кимиэх ссуда ылбыттара интэриэһиргэтэр.

—Ити этиллибит инструкцияҕа эйгэттиир киһи аҕыйах буоллаҕа диэххэ. Ссуданы ылыы суммата хаарчахтаах, эбэтэр 15 тыһ. сөлк. үрдээбэт. Итинча хамнастаах киһи улууска аҕыйах. Ссуда аны кэлэр сыл тохсунньу 25 күнүгэр диэри төннөрүллүөхтээҕэ кыһарыйара. Төннөрүллүбэт түбэлтэтигэр ылбыт суумма-ссүс бырыһыан улаатар. Холобур, биһигн Россиятааҕы Киин бааммыт ирдэбиллиэн буоллаҕына, туһайнарыллар 60 бырыһыаннаах иэс, ссуда икки төгүл үрдээн 120 бырыһыаныгнан төннөрүллэр.

Итиэнэ ссуда бэрилээр тэрээһинин болдьоҕо икки ый эт. Маныаха биһигн улуус, ити уоһэ этиллибит усулуобуйаларбыт төһө эмэ ыытаанахтарын үрдүнэн элбэх киһиэхэ ссуда бэрдэрдибит. Чуолкайдаатахха, 44 киһи ылла. Ортотунан биир киһи 5-8 тыһ. сөлк., уллаңнытта 15 тыһ. сөлк. суумалааҕы. Дьэ, манна бюджетиктэри туоратан, үксэ эт-уут туттарааччылар ылллылар. Кэм төлөһөр кыаҕа-дьону көрөн бэрдэбит. Аны аҕыйах хонугунан эти туттарыы буолуо, үүтү, оҕуруот аһын ааҕыы эмиэ бу кэмнэргэ түбэһэр. Ол иһин олору уһуттаан.

Манна учуоттаатыбыт-көрө эт-уут комбинатын ыытта бородуукуһалара туттарарга дуогабардаахтарын. Бааһынай хаһаайыстыбалар юридическай сирэйдэр. Оннук буоллаҕа да, биһигн сбербаанга счеттаахтар. Онон ... иэс төһө төлөһөр кыаҕа эмиэ көстөрбүтэ. ... иктэргэ олоҕуран, эти-үүтү туттарыахтара ... эрэнэн, эт-үүт комбинатыгар 45 тыһ. сөлк. ... бэрдэбит. Онтукка бирдиилээн маныык ... туттараллар ... справкалаах. Бирдиилээн ... -таһар предпринимателлэргэ, оноорон таһаарааччыларга дьыл ... киһиэхэ эмиэ туһаныардыбыт. Онон ... 656 тыһ. сөлк. ссуданы ... ыытыбыт.

—Хаһа. ... күүгэр 5 мөл. сөлк. анаммытыттан 1 мөл. курдута эрэ ... ылбыт дии. Атына хайдах буоллэр, салгыы туһаныарыҥ дуу? Дьон ыйытыа дии.

—Ылыгын тохтоотубут. Ссуда, чуолаан, бу икки бырыһыаннаах аны түнэтиллибэт. Тоҕо диэтэххэ, ити үбү-харчыны ууһут «Комдрагмет» хаалбытын тотторуу ылбыт диэн буолла. Эмиэ атын сыалга, хайысхаҕа туһаныараары буолуо. Республикаҕа улуус элбэх. Оттон биһигн оссө итиччэни туһанан хааллахпыт. Атын икки улуустарбытын ылар буоллаххына молтохтор. Уселдьанньартан 7 киһи ылбыта биллэр, оттон хаһалаһтар олох да мэлийдилэр. Биһиэхэ улууспут баһылыктар олох да мэлийдилэр. Биһиэхэ улууспут баһылыктара А. А. Шадрин бу ссуда бэрилиитигэр бэйэтэ тус ылсан үлэлэспита, туруорсубута улаханнык комолоото.

Ол үрдүнэн бэрилэлибит ссуда толоруу туһаныллыбатаҕар биричиинэлэри этэр буоллаххына, бастатан, төрөппүгэ күүү-дьыллы ыыттыбыт. Комиссия-докумуоннары барчйэн Дьокуускайга ыытар. Онно кирата 10-нуу хонон баран, көҥүлэ биһиэхэ дьэ кэлэр. Итинник кэтэһиигэ элбэх бириэмэ барбыта, дьылга-күҥҥэ куоратыннан эргийэр буолан. Кэлин биир нэдиэлэнэн бэйэбит сбербаан быһаарыыларыгар көҥүллэннэр, ити кылгас болдьоххо 27 киһиэхэ ссуданы биэрдибит. Эрдэттэн итиннник дьаһаллыбыта буоллар соп эбит. Инкиһиэн, инструкциябыт кытаанаҕа таайда. Ссуда ылбыттар төннөрбөт түбэлтэлэриттэр техникаларын солуоҕа уурбуттара. Костөрүн курдук, бэйэтин биллиэр кыахтаах дьон туһаныылар. Ол курдук, ссуданы ордук хоту нэһилиэктэр (Сылан, Кытаанах) ыллылар, ааҕыахтыыны Мугудай, Болугур уонна соҕуруу нэһилиэктэр, оттон Болтоҥо, Хатылы олох да ылбатылар.

Аны биирн чуолкайдыахха. Бастаан утаа нэһилиэктэрэ сыыһа ойдообут баара, ол төрөппүн эмиэ бытаардыбыта. Ол курдук, көмө харчы диэн ойдоон дуу, хайдах, «Элбэх интизиньыллээхтин, бэйэм, кэрэнним нибэлиитэрбит, кыаммаппыт» диэн курдук сайыбыллыаннылар, туруорсуулар кыраллэрэ, баалара. Итиннник «кыаммаппытынан» диэн элбэх эт. Оттон, дьиҥэр, бу төннөрүллэр ссуда эт. Ол туһунан уонна аҕыннык, буолан баран, кытаанах инструкцияларын. Ол үрдүнэн сбербаан дьоҥҥо бу биирдэ бэрилибит икки бырыһыаннаах ссуданы биэрэргэ интэриэстээхтик улуус дьаһалтатын кытта биирэ үлэлэста. Оссө алтынньыга диэри ссуданы биэрэргэ биир нэдиэлэ хаалбытын ити тохтотон кэбистилэр. Уһ-харчы кэлиитэ итиннник уустуктардааҕын нэһилиэнньэ билэрэ, кырдьык, ааҕа.

—Сбербаан атын кредити, ссуданы биэрэр дуо?

—Адьас суһал ааҕаҕа диэн бэйэбит сберкнижкэ ылбутун туһаныарыгар олорбута, оҥу бу кэлин эмиэ тохтотон кэбистилэр. Улааппата эмиэ 15 тыһ. сөлк. курдук хаарчахтаах эт. Маны сүрүннээн нэһилиэнньэ биирдиилээн дьоно туһанан кэлэллэр. Ссуданы биэрэрн таһынан атын да оногоруҥ оногобут. Холобур, ол-бу араас переводтарнан. Маныаха биһигн оналорбут чэчэкилэр. Ылан көрүҥ, уоронор оҕолоругар төрөппүттэр харчы ыытар бүоллахтарына федеральнай почтовай сиблос отделениета 10 бырыһыан, биһигн 3 бырыһыан төлөбүрдээх ыытабыт. Аны пособие, пенсия (үлэлиир дьон кэнсэ) сберкнижкэнан кэлэр. «Сахакредитбаан» уонна «Комбанк» улууска эмиэ сабалыннылар. Онон биһигн «көбүтүнэн туһаначчы элбэхтэ. Быһата, бюджетнай тэриллэр эрэ үнтэрэ-харчылара, счеттара расчетнай кассовай кинигини барар. Оттон уратыта оногон таһаараччылар, предпринимателлэр, баанньай хаһаайыстыбалар анал счеттара биһигн нөҥүө ыытталлар. Кэлин «Сахателеком» счетун астарбыта. Телефон, электроннуот харчыта манна төлөнөр.

Хаҥыска сбербаан 11 нэһилиэккэ бэйэтин филиалларын аһан үлэлэтэр. Оптимизация, сарбыллыыны биһиэхэ эмиэ ыытыллар. Ол курдук, бу күннэргэ Хаҥаарга баар филиалбыт сабыллыах курдук. Итиэнэ түмүктээн эттэххэ, сбербаан акционернай диэри эрэллэр, оҕо аҕарын курдугун госудаастваа тутан олорор. Структурабыт итинник.

—Алла Никоентьевна, сиһилии кэпсээнин, быһаарыыҥ иһин баһыыба. Оттоҥу олорор тэриллэ буоллахтыгыт. Онон маныык аһаҕастык кэмиттэн-кэмигэр нэһилиэнньэҕэ иһитиннэрэн, биллэрэн иһэргит икки ортотуттан ойдөөҥүтүө буолуоҕар саарбахтаммат.

Кэпсэтэ С. СМИРНОВА.

◆ УЧУУТАЛ КҮНҮН КӨРСӨ

МАХТАЛ БЭЛИЭТЭ БУОЛУОХТУН

Саарскы сырдык күннэр биллибэккэ элэнкэйэн ааспыттара. Банкет буолар долгутуулаах күнэ үүммүтэ. Учууталлар үөрүүлэригэр, оҕолор бары, өссө экзаменнарын үчүгэйдик туттараҥ туораабыттара.

Сайыына бу күнү олус күүтүнүтэ. Кини дневникпын ылан ойүгар котон түспүт строкаларын сүрүйэн барбыта:

«Ытыктыыр кырдьаҕас оскуолам,
Кэрэҕэ-сырдыкка үөрэнит учууталларым,
Эргиллиэм эһиэхэ, эрэнии,
Эргиллиэм эһиэхэ хайаан да!

Банкетка оскуола директора тыл эппитэ: «Күндү выпускниктарбыт, бу оскуоланы бүтэрбит үөрүүлээх күнигүтүнэн эҕэрдэлиибин! Аны эһиги улахан дьон буоллугут, олох киэҥ аартыгар үктэнниҥит. Хаһан да сыыттарыгыт төрөөбүт дойдугут, оскуолаҕыт аа-

(Бүтүүтүн 4 стр. көр).

◆ *Спорт*

КҮҺҮҤҤҮ КРОССТАРГА

ДЬОКУУСКАЙГА

Балаҕан ыйын 16-17 күннэригэр үөрэнээччилэр ортолоругар республикаҕа бастыыр ыһыы күһүҥҥү кросска биһиги улуусчут эдэр быһыйдара ситиһиилээхтик кыттыыннылар.

Ол курдук, интернат-оскуолаттан Слава Громов 3000 м, Амма орто оскуолатыттан Дима Сидоров 1000 м, интернат—оскуолаттан Алеша Попов 2000 м, Амма орто оскуолатыттан Сайыына Саввина 500 м. дистанцияҕа республика чемпионнарынан буоллулар. Бу түмүгэр биһиги улуусчут хамаандата ирээлээхтик бастаан кубок хаһаайынынан буолла.

ЧУРАПЧЫГА

Балаҕан ыйын 24-25 күннэригэр улуус оскуолаларын үөрэнээччилэригэр улуустааҕы «Саҥа олох» хаһыат бириистээх күһүҥҥү кросс уонна эстафета буолан ааста.

Кросс үөрэнээччилэр сааһынан түөрт түһүмэххэ араарыллан ыытылынна. Үгүс тэҥ киирсиилээх старттар түмүктэриинэн чемпионнар ааттара быһаарылынна.

9-10 саастаах кыргыттар 400 м сүүрүүлэригэр кыайыылааҕынан Одьулуун орто оскуолатыттан Ула Дьячкова таҕыста, уолаттар 500 м күрэхтэһииллэригэр 1 мүн. 41 сөк. түмүктээбит Ньургун Давыдов (интернат оскуола) бастаата.

11-12 саастаахтарга, кыргыттар 500 м сүүрүүлэригэр бастакынан Амма орто оскуолатыттан Сайыына Саввина кэллэ. Оттон уолаттар 1000 м сүүрүүлэригэр интернат оскуолаттан дистанцияны 3 мүн. 44 сөк түмүктээн кыайыылааҕынан таҕыста.

13-14 саастаах кыргыттар 1000 м күрэхтэһииллэригэр интернат оскуолаттан Алена Тарасова, уолаттар 1500 м күрэхтэһииллэригэр Амма орто оскуолатыттан Алеша Попов 5 мүн. 9 сөк кэлэн бастыыр бириистэри көрдөрдүлэр.

15-16 саастаахтарга күһүҥҥү кросс кыайыылаахтарынан кыргыттарга 3000 м сүүрүүлэригэр Чакыр орто оскуолатыттан Маша Иванова, уолаттар 3000 м сүүрүүлэригэр интернат оскуолаттан Слава Громов ааттанныылар. С. Громов дистанцияны 10 мүн. 43 сөк. түмүктээтэ.

Улуус оскуолаларын бу күһүҥҥү күрэхтэһииллэригэр 10 оскуолаттан 406 үөрэнээччи кытынна. Ордук элбэх оҕо Чурапчытааҕы интернат-оскуолаттан, Чурапчы Болтоҥо, Амма уонна Мугудай орто оскуолаларыттан кыттыннылар.

Иккис күн эстафетаҕа күрэхтэһиигэ бары оскуолалартан күүстээх састааннаах, дьарыктаах интернат оскуола, Чакыр, Амма оскуолалара эрэнэ тиийиини эрэстилэр. Ол курдук элбэх этаптаах эстафетаҕа кыргыттарга интернат оскуолалар, уолаттарга Амма орто оскуолата кыайыылааҕынан таҕыстылар. Күннээх күрэхтэһии түмүгүнэн бастакы миэстэни Чурапчытааҕы республиканскай орто спортивнай интернат оскуола, иккиһин Амма орто оскуолата, үһүс бириистээх миэстэни Чакыр орто оскуолатын быһыйдарын хамаандалара ыллылар.

Кросска бастаабыттарга, эстафета кыайыылаахтарыгар «Саҥа олох» хаһыат редакцията сыл аҥаардааҕы босхо сурутуутун квитанцията, грамота туттарылынныылар.

ТОХТУРГЭ

Дасныт нэдиэлэҕэ Мэҥэ-Хаҥалас улууһун Тохтуругар бу улуус спордун ветераннарын бириистэригэр кросска күрэхтэһии буолан ааста.

Манна биһиги улуустан Чурапчытааҕы спортивнай интернат оскуола үөрэнээччилэрин хамаандата ситиһиилээхтик кыттан кэллэ.

Бэйэлэрин болохторугар Аня Иванова 2 км, Слава Громов 3 км, Иванова Маша 1 км уонна Ньургун Давыдов 500 м дистанцияларга бастакы миэстэни ылары ситистилэр. Итинник курдук бэйэлэрин кыайыыларын ... тээнит дистанцияларыгар Алена Тарасова, ... Колесова, Коля Адамов, Ганя Похтуевскай ... Дима Катакинов, Чурапчы орто оскуолатын үөрэнээччитэ Саргы Ноева үһүс бириистээх миэстэлэргэ тиксистилэр.

Николай ФЕДОРОВ

Үйэтитэр сөптөөх диибит

Улууспутугар физкультура уонна спорт сайдыытыгар, ычаты эт-хаан өртүгэн иитиигэ-эрчийиигэ бүтүн олоҕун анаабыт Саха Республикатын үтүөлээх учуутала, РФ үөрэҕин, ССРС физической культураҕа туйгуна П. Е. Барахсанов аатын үйэтитиэххэ диэн спорт ветерана, үтүөлээх учуутал Д. С. Постников, дуобакка спорт маастара И. С. Пинигин ыстатыйаларын ааҕан баран биһиги эмиэ санаабытын үллэстэргэ санаммыт.

Киһи барыта даҕаны хаһыах да үтүө үлэһитэ, дьоһун киһиэн күн аайы алтыһа, эн-мин дэсиһэ сылдьан киһи олоҕун устата тугу оҥорбутун, ситиһиитин ырыта матара, сөптөөх сыаналыы сылдьаачыта суох. Ордук бэйэтэ бастыҥаллын сатаабат, сэмэй, кэпэ, коммоҕо үлэһиттэри. Онуоха эбии биһиги, сахалар, бэрт билигиһээр, ордуургуһаҕар, баарынан-суоҕунан үксүһэ, үксүһэ баарар кэмэлдьиэбитинэн үтүөтэрэн хааллыбатахпыт чахчы.

Оттон хайа киһи олоҕун бары саба түһэн кэмэлдьиһин, хоҥтуон буолан, тиһэх суоллугар атаарарбыынан уонна мэлдьэсиитигэр бокуонньугу амтаныах ууну ис-иһэ, халлаанна тиийэ хайгыы-хайгыы, ол киниэх хаһан да умнуохпут суоҕа, уһуоҕун маныгы эрчиллиэхпит, кинилэр оҥорбуттарын үйэтитиэхпит, аалыыларыгар бэлэмнийэххит үгэн диэн эрэнит эрбитиинэ, агарбитинэн-тыынарбытынан баҕа ... кыаатырбыт. Хомойуох иһин ол тыллары ... үөрт уон хоһутун кэнниттэн сыыйа умнан, үгүс тэрмиулар хааллачлылар. Олор туоһуларынан кылалыбылларбыт туруктара буолаллар. Биир даҕаны учуйдиэ курууэммит, көрүүлэр-истиилэр кылабыыһа соҕун таба. Бүтүннүүлэрэ бэҕүнэн-саҕынан туолан, сынан-кэйэнэн тураллар.

Оттубут дьоммутун кэриэстэһиигэ, обүтэлэрбит ойбулларыгар сыыйа туоратыллыахтаах, үтүөлэрэ оҕорөо умнуллуо суохтаах. Аҕардас тыынныахтарыгар буолбакка, орто дойдуттан барбыттарын кэнниттэн эмиэ.

Биһиги санаабытыгар, киһи өрөйөн-чөрөйөн, тыыннаахтарын үлэлии-хамсыы сылдьар кэмигэр киһи түөтэ-онотэ араас бэчуоттаах ааттары иҥэриинэ, лауреат, дипломант оҥоруунан, махтал суруктарынан, материальнай көмөнү оҥоруунан сыаналаныахтаах. Оттон үйэтитии, аатын ааттаты бокуруоҕа орто дойдуттан барбытын кэнниттэн быһаарыллыахтаах.

Мантан сааттэрэн биһиги улууспутугар физкультура, спорт сайдыытыгар улахан үтүөлээх, олоҕун барытын ол туһугар анаабыт, 40-ча сыл аҕардас Чурапчы сэлиэнньэтигэр, биир республикаҕа үлэлээбит Барахсанов П. Е. аатын киин стадиоҥҥа иҥэрэр туһунан туруорсууну сөбүлүү сөптөөҕүнэн ааҕабыт. Киин олоҕун, үлэтин-хамнаһын туһунан ииника суруйбут авторлар (Пинигин, Постников) киэҥник сырдатыылар, улууска киниэхэ билбэт киһи, салайааччы ордук үөрэх ... суохтара буолуо. Уонунан сылларга үөрэммит, эрчийбит сүүһүнэн үөрэнээччилэр киниэхэ умнубаттара, үтүө тылынан ахталлара эрэбил.

Эрдэ этиттэрбитэр эбэн арай Поликарп Егорович үлэтин, спортка бэриниилээҕин таһынан киин киһи быһыытынан олус сэмэйин, чиэһинэйин, көнөтүн бэлиэтээххэ сөп. Үгүстэн биир бытах холобуру аҕалыахха. Киин өрөйүон, республика араас күрэхтэһиилэригэр кыттыык судьуйалыыра. Республика «Урожай» обществотыгар бастыыр иһин хайыһар күрэхтэһиитигэр икки тогул хронометрист—судьуйатынан Сардаана Захарова бастаабыт кыыска биир сөкүүндэнэн кыайтаран иккис буолан турар. Оройуонун, хамаандатын иһин ис сүрэҕиттэн ыалдьар, спорду дириҥник билэр патриот киһи, урут кэлбит бастаан иһэр кыыс бириэмэтиттэн Сардаана хайдах иһэрин сөкүүндэтигэр диэри ааҕа турар судьуйа 1 сөкүүндэни урут-хойут баттыан, эбиэн да сөп курдуга. (Күрэхтэһиилэргэ сороҕор оннооҕор булгуччу оҥороллоро, Спортсмен сайһын эбиэхтэн-боҕурэтиэхтин, атын киһини киллэриэххэ диэри...). Оттон биһиги Поликарп Егоровичпыт ол туһунан санаан да көрбөтөх буолуохтаах. Чэ, итин да кыра холобуртан киин киһи быһыытынан хайдахтаах курдук көнөтүн, чиэһинэйин өйдүөххэ сөп. Оттон киин өрөйүоммут, улууспут спортка ситиһииллэригэр биллэр кылааты киллэрсибитэ мэлдьэһиллибэт. Оҥорбутун хос-хос эрийиэстин барбакка, киин аатын үйэтитэр стадиоҥҥа иҥэрии саамай табыгастаах буолуо этэ.

Биир этии быһыытынан, киин аатын аҕыйах дылааҕы олорбут уулуссатыгар иҥэриэххэ диэн киирбит. Бу этии икки суолунан табыллыбат курдук. Маныгытынан, уулусса аатын уларытыы олус судургута суох быһыылаах. Тоҕо диэтэххэ, аҕардас почтовай адьырыһа уларыйыыта үбү-харчыны көрдүүр, хойуутардаах дииллэр. Иккиһинэн, биһиги Чурапчыбытыгар ордук тыалар, сэлиэнньэ иһинээҕилэр бэйэлэрэ даҕаны, үксүгэр, ким хаһан олорорун, туох хайаа баарын норуот бэйэтэ иҥэрбит ааттарынан, бала... дьыалэр, тэриттэлэр тастарынан сирдэтэн ыйыталачылар. Холобур, илин Чайчаа тумулугар, арҕаа кийи үнүөҕүн кэнниттэр, ветеринардар диэки, Күөрэлэй алаатыгар. Юбилейнай утары... диэбит курдук. Бэтэр киммиэх эрэ дьиэлэриттэн хаһыс эрэ дьиэ диэн этээччилэр. Онон Поликарп Егорович аатын кыра кытыы уулуссаҕа иҥэрдэххэ элбэх киһи билбэт, аттаабат да буолуон сөп.

Оттон стадиоҥҥа киин аатын иҥэрии судургу. Москва, Дьокуускай быһаарыыта суох иҥэриллиэн сөп. Стадиоҥҥа элбэх күрэхтэһиилэр, эрчиллиилэр бараллар, сайынын ыһыахха тыһыынчанан киһи, ыалдьыт сылдьар уонна олоҕун бүтүннүү спортка анаабыт ... иһэ спорт тутуутугар киин аатын иҥэрии бары өттүнэн табыгастаах.

Аны аата иҥэрэн баран аҕардас дьаһал таһаарыынан, кыра дуоскаҕа ыйааһынынан эрэ муҥурдааммата буоллаххына тутах буолуо. Кылаабынайа, аат иҥэрии үйэтитии диэн бокуонньук аата дьон-норуот өйүгэр санаатыгар иҥиитэ, тылыгар-өһүгэр киириитэ, киин курууг ахта-саныы, ыйыталаһа сылдьыылара буолар. Холобур, Софронов аала, Корин музейин диэбит курдук. Онуук өй-санаа олохсуйуутугар реклама, вывеска, өйдөтүү, суруйуу улахан суолталаахтар. Түмүгэр, улууспут ычатын иитиигэ, физкультура спорт сайдыытыгар улахан кылаатын киллэрбит үтүөлээх учуутал, бастыҥ киһибит П. Е. Барахсанов аата үйэтитиллиэн сөптөөх диэн саныыбыт.

И. ПОНОМАРЕВ, П. ПОПОВ

(Бүтүүтэ. Иннин 3 стр. көр).

...н түһэн биэрбэт буолун. Талбыт идэҕитинэн үөрэххэ киирэн, дьоҥҥо-сэргэҕэ туһалаах үтүө дьон олун диэн кэс тылбытын этэбит.

Үгүс оҕо ытаабыта, үксүн кыргыттар. Уолаттар түмүттара эрээри кинилэр да харахтарыгар хаах уута кыланачыйара. Мантан киэһэ үгүс үксүү буолта, Сарсыардааҥҥа диэри көр-нар салҕанан барта. Людмила Егоровна олус долгуйан туран оҕоруун аҕардаабыта. Бу кинилэр үөрэнээччи быһыынан оскуолаҕа сылдьар бүтэһик күннэрэ этэ..

Сайын үөрэххэ туттарсан Сайыына СГУ саха салаатыгар, Мичил Москваҕа юридическай институтка, ... да оҕолор араас үрдүк, орто үөрэхтэргэ киирбиттэрэ.

Ити кэмтэн ыла хонуктар, ыйдар, сыллар ааспыттара. Үөрэххэ киирбит оҕолор хайыы үйэҕэ студеннар буолбуттара. Кинилэр билигин биир сыллаах этэ—үлэ буллуу.

Сайыына дьүөгэтэ Пашалыын үөрэммит оскуолаларыгар учууталлыыр чааска тиксибиттэрэ. Оттон Мичил эмиэ бииргэ үөрэммит доҕоро Вадимныын куо-

МАХТАЛ БЭЛИЭТЭ БУОЛУОХТУН

ракка үлэлиир буолбуттар үһү диэн сурах иһиллибитэ. Кыргыттар үөрэммит оскуолаларыгар үлэлииллэриттэн үөрүүлэрэ муҥура суоҕа.

Биирдэ Сайыына Пашалыын дискотекаҕа барбыттара. Арай киирэр ааҥҥа билэр баҕайы киһилэрэ сөһүйбүттэрэ Мичил. Кыргыттар көрбүттэрэ даҕаны, үөрбүттэрэ даҕаны. Мичил кыргыттары наһаа билбитэ. «Олус уларыйбыккыт, тупсубуккут,—диэбитэ. Онуук буоллаҕа даҕаны, көрсүбэтэхтэрэ биэс сыл буола охсубут эбит. Өр кэпсэппиттэрэ. Мичил манна улуус киинигэр үлэлиир буолбут эбит.

Үлэ-үөрэх күннэрэ тиэтэйбиттии биир-биир көтөн ааһаллара. Паша кэргэн тахсыбыта, Сайыына сыбаайба тэрээһиннигэр сүүрэн-көтөн түбүгүрбүтэ.

Биир киэһэ Сайыына тэтэрээт бэрэбиэркэлии олорбута. Таһырдьа уу-чуумпу. Арай чычаах ырыата иһиллэрэ. Бүтэрэн эрдэҕинэ Паша киирэн кэлбитэ. Араас сонуну кэпсээбитэ,

—Сарсын театрга спектакль буолар,—диэбитэ Паша.

—Бэйи эрэ, ол хайыык?

—«Егор Чээрин»,—Паша күлэ-күлэ эппитэ.—Мичил Вадимныын туруорбуттар үһү. Бэйэлэрэ оонньууллар үһү. Көрө кэлээрин диэн ыҥырбыттар.

Театр иһэ. Саалаҕа киһи бөҕө мустубут. Сайыыналаах Паша төрдүс эрээккэ олордулар. Кыргыттар һүйуохтарын иһин, оҕуобун оскуолаҕа оонньообут «Егор Чээринэрин» үүт-үкчү тыла Мичиллээх Вадим туруорбуттар.

Сайыына оскуолатааҕы сылларын, Кыайыы күнүн санаа олордо. Киин хараҕар танталлаах учууталлара Людмила Егоровна иһэлии истиҥ-иһирэх хараҕын көстөн кэллэ, сабаатыгар учууталын сымнаҕас саҥатын кулаҕа, тугу эрэ сүбэлиир, табаҕар сирэйин иһиллэргэ дылы тыына.

Ксения НОВГОРОДОВА.

1998 с. Ыам ыйын 16-17 күннэрэ.
Чурапчы.

БАСТАКЫ ОҔО ОЛИМПИЙСКАЙ ООННЬУУЛАРЫГАР КЫТТЫЫННЫБЫТ

Улуустааҕы «Саҥа олох» хаһыат тогүрүк остуолу-гар тренер Г. Н. Аммосов шахмакка дьарыктыыр оҕо-лоро, Хатылы орто оскуолатын үөрэнээччилэрэ ыал-дьыттаатылар. Бу оҕолор быйыл сайын дойдубут тө-рдө, мөгүтүүр Москва куоракка ыытыллыбыт Аан дойдутааҕы оҕо олимпийскай ооньууларыгар кыттыыны ылаахтара.

Гавриил Николаевич Аммосов ор сыллартан Ха-тылы орто оскуолатыгар сахалыыт куруһуогар үгүс оҕону иитэн кэллэ,—диэн этиитин саҕалаата Ха-тылы наһаламтынааҕы чэбдик олоҕу пропагандалыыр общество председателэ Иван Иванович Хар-...—Кинилэр общественнай тренер Семен Се-менович Кривошапкин көмөлөһөр. Гавриил Николае-вич уонна Семен Семенович быйыл саас Чурапчы, ... шахматистарын ыҥыран күрэхтэһии тэрийэн оҕолору бэлэмнээбиттэрэ. Уопсайынан, бу Аан дой-дутааҕы оҕо олимпийскай ооньууларыгар биһиги оҕолорбут баран кыттыыны ылбыттара—Чурапчы ба-... шахматчыттарын ситиһиилэрэ, ор сыллаах үлэ-лэрин түмүгэ буолар. Итини этэн туран, бу оҕолору кытта билиһиннэрэрбин көҥүллээҥ: Ганя Заха-ров—9 кылаас үөрэнээччитэ, 1 разрядтаах, улуус хас да сыллаах чемпиона, республикатааҕы «Үрүҥ ла-дья» күрэхтэһии призера. Кривошапкин Сеня—9 кы-лаас үөрэнээччитэ, 1 разрядтаах, кандидатскай бал-лаах, улуус чемпиона, «Үрүҥ ладья» призера, ону та-һынан Россиятааҕы полуфинал 2 миэстэлээх призе-ра. Николаева Маша—8 кылаас үөрэнээччитэ, 2 раз-рядтаах, улуус чемпиона, Аржакова Саша—8 кылаас үөрэнээччитэ, 2 разрядтаах, улуус чемпиона, «Үрүҥ ладья» призера. Бу оҕолору таһынан, Дириҥ ос-куолатын үөрэнээччитэ Дьулус Сафронов барсан кыттыыта. Дьулус 1 разрядтаах, кандидатскай бал-лаах, улуус чемпиона. Бүгүн бу тогүрүк остуолга кыттыыны кини кэлиэхтээх этэ да, сырыы суох буо-лан дьиэтиттэн кыайан киирбэтэх. Оҕолору олимпий-скай ооньууларга тренердэр Аммосов Г. Н. уонна Кривошапкин С. С. салайан илдьэ сырыттылар.

Г. Н. Аммосов, тренер:—Дьэ, биһиги маннык сас-кынан баран кыттан кэллибит. Аан дойду чем-пиона Анатолий Карпов сирэй ыҥырыытынан. Олим-пийскай ооньууларга Саха сириттэн барыта 130-ча киһи бара сырытта, үксүлэрэ республикатааҕы кон-курска кыайбыт-миэстэлээбит оҕолор. Ооньууга кыттааччылар биһиги эрэ этибит. Барыта 139 дойдут-тан 11 тыһыынча кэриҥэ спортсмен оҕолор кыттыы-лара. Биһиги көрүҥнэрбитигэр сахсымакка 25 команда кытта. Уол-кыыс диэн арааран, саастарынан 12 оҕон уолга оттон уоһа хаһытан ооньуоттулар. Биһиги оҕолорбут улахаттарга киирсистилэр. Улахан уолат-тар бөлөхторугар барыта 68 уол оттон улахан кыргыттарга 61 кыыс ооньоотулар. Улахан уолат-тарга Индия представителэ, оттон кыргыттарга Н-Гуен диэн Вьетнам кыыһа бастаатылар, кыра уолат-тарга—Грузия оҕото, оттон кыра кыргыттарга—Ан-нилова диэн Россия кыыһа чемпион буоллулар. Ха-мааҕынан киирсиигэ биһиги куһаҕана суох көрдөрүү-лэннибит. Сеня дуоскатыгар иккис миэстэни ылла. 7 оҕону кытары киирсэн 5-һин кыайда. Дьулус 7 миэстэҕэ тигистэ, Ганя—орто көрдөрүүлээх, оттон кыргыттар көрдөрүүлэрэ эмиэ куһаҕана суох. Уопса-йынан, олус үчүгэй күрэхтэһии, Аан дойдутааҕы оҕо олимпийскай ооньууларa буолан таһыма да үрдүк, тэрээһин, ирдэбил да ончук. Кыттыыбыт кини эҥээххэ үөрэнэр. Биһиги оҕолорбут урукку өттүгэр улахан күрэхтэһиилэргэ сылдьыбатахтара оҕус. Маҥнай утаа олус соһуйан мах бэрдэрэ сылдьан баран, сыыйа өрүттэн, тардынан иһи куһаҕана суох көрдөрүүнү си-тистилэр.

Ганя Захаров—Москваҕа устаалоннооу олус улахан аэробуһунан 6 чаас устан кэлэн түһээбиппит. Са-лон аайы телевизор кини барыта көрөрүн курдук үөһэ ыйанан тураллар. Аара иккитэ аһаттылар. Око-рочка, бадык уонна сок биэрэллэр эбит. Син тотоҕун. Дьокуускайтан 1000 тахса буолан коппуунут. Урукку-та үөрэх министрэ Птицын В. Н. уонна үөрэх минис-тэрэ Е. Н. Михайлова барсыбыттара. Мантан лоп-курдук эбиэт саҕана коппуунут. Москваҕа эмиэ эбиэт саҕана тиийдибит. Аэропортка түспүппүт кэнниэ, атын бөлөхтөөҕ гостиницаларыгар илдьэ баран, автобус суоппара биһигини илдьэртэн аккаастанан айдаара сылдьан «түһээскам бүттэ»,—диир. Онтон, дьоммут кэпсэтиһэн анаммыт гостиницабытыгар син ил-дьэн биэрбитэ.

Аржакова Саша—Биһигини «Салют» диэн гостини-цаҕа түһэрбиттэрэ. Икиилии буолан биир хоско олор-дубут. Олус үчүгэй нүөмэрдэр. Ванналаахтар, телеви-зордаахтар уонна телефоннаахтар. Киэһэ аайы бэйэ-бэйэбитин кытары телефонунан кэпсэтиһэбит. Күн-нэ үстэ ресторанга аһаттылар. Йогурт, коктейль, сок араата, салаат, сосиска, булочка (ооктукайдара саа-хара суох этэ—диэн сэргэстэһэ олорор дьүөгэм Ма-ша эбэн этэр), арыы, саахар. Барыта олус үчүгэй анал суулаах буолар эбит. Аны сымыыт мииннин иһэртилэр. Сымыыты буһаран араас приправаны ку-таннар олус минньигэс миин оҥороллор эбит.

Сеня Кривошапкин—Тиийдэхпит күн Анатолий Кар-пову кытары көрсүһүү буолбут этэ, сеанс биэрбит. Күрэхтэһии гостиницабыт иһигэр буолбута. 600 ки-ини тэгиниэн киирэр олус киэҥ саалатыгар. Көрөөччү кыттааччы элбэх. Чугас дойдулаах оҕолор төрөппүт-тэрин кытары сылдьаллар. Ол гынан баран, күрэхтэ-һии кэмигэр саалаҕа тренердэри уонна төрөппүттэ-ри киллэрбэттэр эбит. Кыттыбыт оҕолор үксүлэрэ улахан кылаастаахтар, ФИДЕ призердара, маастар-дар. Биһиги сүрүннээн Россия уонна КГТ хамаанда-ларын кытары ооньоотубут. Американецтары кыта-ры холоһуохпутун баҕарбыппыт даҕаны, түбэһиннэр-бэтэхтэрэ. Биир турга 4 чаас устата ооньуохтар, кү-рэхтэһээччилэргэ иккилии чаас бэриллэр. Мин сат-тата ооньоон биэс кыайыылаахпын, дуоскабар иккис миэстэ буоллум.

Саша Аржакова—Мин Азербайджан, США уонна Россия хамаандатын чилиэннэрин кытары түбэһэн ооньоотум. Очкоҥ барыта тута электрическэй таб-лоҕа тахсан иһэр, оноҥ хайдах ооньоон иһэргин син билэҕин.

Маша Николаева—Уон күнү быһа наар күрэхтэһэ сырыттыбыт. Иннэ гынан культурнай мероприятие-ларга сочно сылдьыбатыбыт. Хата биһигини кытары Дьокуускайтан барсыбыт оҕолор, турист быһыытынан сылдьар буоланнар, куораты даҕаны, атын көрүҥнэр-гэ күрэхтэһиилэри даҕаны көрдүлэр. Биһиги чэпчэки атлетикаҕа күрэхтэһиини көрбүппүт, гимнастиканы. Лужникига буолбута. Гавриил Николаевичтаах хаар-тыскаҕа түһэрбиттэрэ, киинэҕэ устубуттара. Ооньуу сабыллар церемонията эмиэ Лужникига буолбута. Москва куорат мэрэ Лужков тыл эппитэ, артистар концерт көрдөрбүттэрэ. Ырыа-тойук, үөрүү-көтүү би-ҕото. Киэһэ шоу буолбута, «М—3» группа уонна «Доктор Ватсон» рок-бөлөх концерттаабыттара, Ан-дрей Губин баара. Уопсайынан, олоххо умнуллубат үтүө түгэн буолан ааста.

Семен Семенович, Гавриил Николаевич—Бу баран кэлиибитигэр спонсордаан көмөлөспүт бар дьоммуту-гар, улуус дьаһалтатыгар (А. А. Шадрин), үөрэх уп-равлениетыгар (М. А. Никифоров), кэбилиэкпит дьа-һалтатыгар (Атласова У. М.), олохтоох сельпо пред-седателигэр Григорьева А. Г., «Полет» МУП началь-нигар Ершов В. В. уонна Хатылы орто оскуолатын 1968 сыллаахха бүтэрбит доҕотторбутугар дириҥ мах-талбытын тиэрдэрдиэхпитин баҕарабыт. Кинилэр үтүө санааларын түмүгэр биһиги оҕолорбут Москваҕа буолбут I Оҕо олимпийскай ооньууларыгар Аан дойдутааҕы таһымнаах улахан күрэхтэһиигэ кыттан бэйэлэрин кыахтарын холоонон кэллилэр. Ити тэтими ыһыктыбакка салгыы дьарыктаныахпыт. Саҥалаах Маша быйыл улуустааҕы гимназияҕа үөрэнэр буол-лулар, онон кинилэри дьарыктара тохтуура буолуо. Ол да гыннар, сборларга сылдьан эрчиллиэхтэрэ.

Тогүрүк остуол кыттыылаахтара түмүккэ бары уоп-сай хаартыскаҕа түстүлэр, оҕолор илдьэ кэлбит хаар-тыскаларын көрдүлэр.

Р. СИБИРЯКОВА.

МИН ДОЙДУМ ЧУРАПЧЫ

(ДЬҮҺҮЙҮҮ)

Мин улууһум үлэһит-хамнаһыт дьонун, оттоон-мас-тыан, дьаһалтан-уоттаан, аһатан-сиэтэн олорор—Таат-таан, Бабаҕа, Хоҥду, Туолума, Нуучча, Түөйэ үрэх-тэ, Бабаҕа, Хоҥду. Туолума, Нуучча, Түөйэ үрэх-тэрин кыраҕый кэпсээнигэ киллэрбэт, ситэрэн сэһиҥ-нэрбин кыраҕый кэпсээнигэ киллэрбэт, ситэрэн сэһэн-нэрин, саха тыллаах аатыран сэнэрэнэт буоллахпына, саха тыллаах аатыран Чурапчыбын дэнием дуо, ама...

Ханна тэгини бармамый, кыракыйчаан үрэхтэрбин Амма ... уулардаах Кыыс Амма ... кылбаһыйар уулардаах Кыыс Амма атыылларыгар кылбаһыйар. Адаар таас хайалар быыс-тарыгар ситтэрэ сатыам дуо? Адаар таас хайалар быыс-тарыгар ситтэрэ сатыам дуо? Алдан орто сарыннан кыһыл көмүһүнэн суккуллар Алдан орто Саха тарыннан кыһыл көмүһүнэн суккуллар. Саха холоон көрүөм дуо, Улуу Гуймаада туонолаах Саха ... сиһыылардаах үс үллэр Олүөнэлиин эбэҕэ ... Чу-рапчы ...

Ол эрээри сырыһыннара барбакка, мин дойдум ... хайдахтааҕы чараҥнардааҕый? Үрэхтэрбин хотугу чараҥнардааҕый? Үрэхтэрбин хоту сөбү-йүү эгэрдэрин ойдоон дьүүллээн аныгын көрдөхпүн, хайдахтааҕы курдук ... салааларын ... билли-бэт сиэр ... саха кинигэтэ ... ситтэрэн аахпатах эгээстэрдээхпитый, саха кинигэтэ ... оҕонньор Ссэ буолах сис тылларлааххытый, олортору ... аахпатах каттык оҕдол-маҕан хаалааптан ситтэрэн биллибэт күөллэрдээхпитий.

аата-ахсаана биллибэт күөллэрдээхпитий. Уорууну хантаҕас кытаpa

Үрэхтэрим икки эгэрин тэһолоох хантаҕас кыт-тара үүнэр... Аллаастарбыт чараҥнарыгар тэһолоох дьа-һыларый. Аллаастарбыт чараҥнарыгар тэһолоох дьа-хал тэтэрэ буһарый, таллэй араата үүнэрий, тэһо-лоох үөр чыычаах күйгүөрүн тардарый, уоллаах кыыс ... үөр чыычаах күйгүөрүн тардарый.

уохтаахтык уурайбай, олох дьолун булбутай. Сис тыаларбытыгар, хас уолан сиһин этэ сиппэтэ-ҕэй, буутун ээ буспатаҕай, улуу булчут аатырба-таҕай.

Аата биллибэт күөллэрбититтэн саха омугун күһүнүн бараалынныыга—муҥхалааһын саҕана, кү-һүнүн күн саҕахха түһүүтэ көмүс хатырыктааҕы улуутэр дьаһыгырачны купнатаҕай...

Улуу нуучча сэһэнньиттэрэ эппиттэринии: «Без киһи море—не море», сахалыы да саҥаан көрдөххө биһиги кыраҕый, сиэдэрэй айылҕалаах үрэхтэрбит сүүрүгүнэрэхтэрэ эбитэ буоллар Улуу өрүстэр үөскүөхтэрэ этэ дуо? Эгэ, хоту Муустаах Байҕал үөс-күөх этэ дуу?

Аймах уонна киэн туттуҥ, улууһум бар-дьоно, би-һи да улууска баайлар аата-ахса биллибэт кэрэчээн айылҕалаах үрэхтэр, Саха сирин хорук тымыра буо-лан Олүөнэлиир эбэккэм суккуллар сүүрүгэр киир-дэр тамнахтара эмиэ кылбачыйа сүүрэрин, Улуу Байҕалым эгэллэр баалыгар дьалкыһыйа ооньуу-руван... Харыстыаҕыҥ өлбөт мэҥэ уулардаах кэрэчээн айылҕалаах үрэхтэрбитин, көмүс хатырыктааҕынан толору, көтөр биниһиин-уулуунан толору аата-ахса биллибэт күөллэрбитин.

Семен ПРОКОПЬЕВ.

КӨМӨ КӨРДҮҮБҮТ

Аҕаар нэһилиэгин олохтооҕо, «Чыаппара» табаа-рыстыба рабочайа 36 саалыгар сылдьар 2 кыра оҕо-лоох Баишев Николай Никифорович суһаллык бүө-рүн операцияланта Барнаул куоракка барарыгар биир оҕо операцияланта Барнаул куоракка барарыгар биир дойдулаахтарбытыттан, билэр дьонноруттаан, тэрил-тэлэриттэн, Чурапчы улууһун амарах санаалаах дьоннорунтан 40367 нүөмэрдээх счекка Чурапчытаа-ҕы сбербанкка харчынан көмө оҥорорһуттугар көрдө-һөбүт.

Олохтоох дьаһалта, кэргэнэ, оҕолоро.

ХАҺЫАҤКА СУРУТТАРЫН

1999 сыл маҥнайгы аҥарыгар киин уонна респу-блика хаһыаттарыгар, сурунаалларыгар суруттуу са-ҕаланна.

Суруттууну иһэрүүнэн уонна утары харчынан ылабыт. Кэлиҥ и чтобы суруйтарарыктаргар.

Суруттуу отдела.

БИЛЛЭРИИЛЭР

Чурапчы улууһун ис дьыалаҕа отделыттан Кузь-мин И. А. аатыгар бэриллибит АГР сериялаах, 424445 нүөмэрдээх водительскай удостоверение уонна 24 ЕВ сериялаах, 289492 нүөмэрдээх быстах удосто-верение сүппүттэринэн дьиэ суоҕунан ааҕыллаллар.

x x x

Андреев Василий Давыдович аатыгар паспорт, «Ньургун» бааһынай хаһаайыстыба бэчээтэ, түһаан-наах докумуоннар, харчылаах кууһ дьүһүннээх наа-ҕа сүттэ, булбуттар маннык 23-650, 21-349 биллэ-рэрбиттигэр көрдөһөбүт.

x x x

Чурапчы сэлиэнньэтин Ярославскай уул. 10-нус дьиэтин 8-с квартиратын (приватизацияламмыт) куортамныыбын. Билсэр тэл.: 21-200.

БИЛЛЭРИИ

Бу дьыл балаҕан ыйын 28 күнүттэн алтынньы 16 күнүгэр дьыл сүөһүлэргэ куйуктаны, быты, ис үөнүн утары сайаапка хомуйабыт, төлөбүрэ биир төбөҕө 10 солк. Ону таһынан сылгыга, сибиинньэ-лэргэ ис үөнүн түһэрэр эми атыылыыр, сибиинньэ-лээх, сылгылаах хаһаайыстар мантан күһүн эт тут-тарар гытыгар эми ылбат эрэ буоллаххытына справ-каны биэрбэт.

Сайаапканы тута харчы төлөөбүттэргэ оҥоһуллар.

Ветлечебница

УЛУУСТАР БУЛТААҺЫНЫ БЭЙЭЛЭРЭ КӨРӨН КӨҤҮЛЛҮӨХТЭРЭ

ДЬОКУУСКАЙ. СР Правительствотын Председате-лин бастакы солбуйааччы Иван Долинин балаҕан ыйын 18 күнүгэр бултааһыны сыһыаннаах дьаһал-ҕа илии баттаата.

Дьаһалга ыйыыларынан, республика сирин-уоту-гар кубах уонна мас көтөрө аҕайахтарыгар рес-публикаҕа аасыыт саас халаан улахан охсуута оҥор-бутунан быйыл булт ити көрүҥнэрин бултааһынын бэйэлэрэ көрөн көҥүллүөхтэрэ. Онуоха улуустар бэйэлэрэ көрөн көҥүллүөхтэрэ. Онуоха олохтоох инспекциялара оҥоруохтаахтар.

СИА.

СОНУННАР

ХОТУУР АМПААРГА ЫЙАННА, ХОРТУОППУЙ ХОМУУРА ТҮМҮКТЭНЭР

СР Тыа хаһаайыстыбатыгар уонна соҕотуопкаҕа министерстыбатын бырыллааһын дааннайдарынан, бааҕан ыйын 21 күнүгэр турургунан республикаҕа лаҕан ыйын 21 күнүгээҕи турургунан республикаҕа 533 бас билии бары көрүҥнээх хаһаайыстыбаларыгар 533 тыһ. тонна от соҕотуопкаланан, сезоннааҕы былаан тыһ. тонна от соҕотуопкаланан, сезоннааҕы былаан 102 бырыһыан толорулунна. Ордук үрдүк көрдөрүүнү Чурапчы улууһун отчуттара ситиһиилэр. Маннык Чурапчы улууһун отчуттара ситистилэр. Манна дороххой аһылыгы соҕотуопкалааһын бэлиэтэммит кээмэйэ 28 бырыһыанынан аһара баксаанна. Чурапчылар кэннилэриттэн үрдүк көрдөрүүнү Горнай (125,1%), Бүлүү (125%) улуустарын оттуур коллективтара ситистилэр. Быйыл сыллааҕы былааннарын тиниэрэ ситистилэр. Быйыл сыллааҕы былааннарын барыта 14 улуус толордо. Ол эрээри хотугу улуустарга сүөһү аһылыга арыый кэмчи буолар туруктанна.

Министерство аграрнай производствоҕа отдела бу күннэргэ хортуоппуйу хостооһун түмүктэрин чуолкайдыыр. Бааҕыныыкка, балаҕан ыйын 21 күнүгэр республикаҕа үрдүкэн хортуоппуй 3 тыһ. 509 гектарга хомуллунна. Аны баһыана 10 бырыһыанын хомуйуохха муллунна. Аны баһыана 10 бырыһыанын хомуйуохха наада. Быйыл гектартан ортотунан 61,1 центнер үүнээйи ылылынна. Былырыын 86 центнер этэ. Валовой үүнүүтэ барыта 21 тыһ. 500 тонна хостонно. Ордук үчүгэй түмүгү Томпо уонна Өлүөхүмэ улуустарын хаһаайыстыбалара көрдөрдүлэр.

Сиэмэҕэ анаан 12 тыһ. 758 т. оннугар 11 тыһ. 237 т. ууруллунна.

Министерство специалистара бигэргэтэллэринэн чугастааҕы күннэргэ хортуоппуйу хостооһун түмүктэнэр.

ДЬОКУУСКАЙ. СР оттук промышленноһыгар уонна энергетикаҕа министрэ Франц Гробман балаҕан ыйын 22 күнүгэр пресс-конференцияны ыытта. Кини 3 сүрүн проблемаҕа болҕомтону тарта: оттук-энергетическэй комплекс балаһыанньатыгар, салаа объектара кыстыкка бэлэмнэниитигэр уонна министерство дьарыктанар кэскиллээх боппуруостарыгар.

Энергетическэй комплекс сүрүн объектара кыстыкка бэлэмнэр, диэтэ министр. Уустук быһыы-майгы Дьокуускай чугаһынааҕы электро-ситимнэргэ үөскээтэ. Манна электроэнергия туруктаах буолуута сэтинньигэ эрэ күүтүллэр. Нефть салаатын предприятиелара оттугу кэмигэр хааччыйбыттара. Хомойуохлара, сайын Дьабарыкы Хайа шахтердарын забастовката сорох улуустарга чоҕу бырахтарыыга быһыы-майгыны сытыырхатта. Ордук Уус-Маайа улууһа атаҕастанна.

Мирнэй, Нерюнгри, Дьокуускай курдук улахан куораттар итиинэн кэмигэр хааччыллыыннылар. Ол эрээри ити куораттар бөһүөлэрингэр 35 тыһ. тонна сэлээркэни хааччыммматылар. Билигин алмаас компаниятыттан 20 т. сэлээркэни ноҕуулар туһунан дуогабар баар. «АЛРОСА» АК бу күннэргэ төлөммөтөх нэһии иһин электроэнергиянан кэмчитик хааччыллар. Билигин турургунан Удачнайга иккин фабрика эрэ үлэтинэн туһаар. Ускотун алмаас үлэһиттэрэ дуогабар быһыы-

тынан «Якутскэнерго» компанияҕа ый ... мол. солк. көһөрөн иһэллэрэ эбитэ буоллар ... төлөөһүн туһунан айдаан тахсыа суох ...

Ф. Гробман кэпсээн оттугар нефть-газ ... уонна чох предприятиеларын проблемалар ... тоохтуй дьарыктанар саналлаҕын туһунан ... нэрдэ. Билигин экономическэй оттунан ... дьоҕус разрезтар өйөбүлү ылаллар. Газ ... үһүс утаҕын туһунан ыйытааллыныга ... объегы тутууну уталытар табыллыбатын ... этта. Ол оннугар дьоҕус нефть установка ... туунан олус улаһүйбэт наада: тутуу былан ... гэр тиийэ ыгытылла илик. Оттон сылга ... тонна бензини, мазуту, сымалааны биэрэр ... тээҕи установканы үлэҕэ киллэрэн ... наада. Республика тас оттугэр сылга 8 ... оннугар 11 мол. чоҕу атыылыыр сорук ... нук эрэ буоллаҕына чох салаата сайдар ... Электроэнергияны биэрин эмэ улаатыа ... лүүтээҕи ГЭС үһүс уочарата тастан киир ... чы суотугар тутуллуохтаах.

Министр бу күннэргэ Оймоконго ... гетическэй кризис үҕараабытын иһитиннэр ... данэнерго» АЛО салалтатын кытта балачча ... сэтиилэр түмүктэригэр ылларбыт электро... нан хааччыйыыны сөргүттүлэр. Ол эрээри ... ига нэс төлөнүөхтээх. Билигин 1.5 сыл ... ыллыбыт чох уонна электроэнергия ... оҕоһулла илик.

Үлэ, тыыл ветерана

КОРНИЛОВА Вера Николаевна

бу дьыл балаҕан ыйын 28 күнүгэр уһун ыарахан ыарыыттан өлбүтүн дириҥник курутуйан туран бары билэр дьонугар иһитиннэрэбит.

Оҕалоро, күтүөттэрэ, кийиитэ, сиэннэрэ.

Чурапчы сэлиэнньэтин олохтооҕо, үлэ ветерана

МАКАРОВ Аким Спиридонович

өлбүтүнэн бары чугас аймахтарыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Чурапчы сэлиэнньэтин Ярославскай уулуссатын 12 №-дээх ор сылларга биирге олорбут, ыт-ыал дэһэспит ыаллара, табаарыстара.

Алаҕар нэһилиэгин олохтооҕо, «Чыаппара» табаарыстыба суоппара

КОНЫРИН Егор Григорьевич

эдэр сааһыгар соһумардык өлбүтүнэн кини кэргэнигэр, оҕолоругар, төрөппүттэригэр, бииргэ төрөөбүттэригэр, аймахтарыгар дириҥ кутурҕаммытын биллэрэбит.

Алаҕар нэһилиэгин дьаһалтата.

Кутурҕанныарын тиэрдэллэр:

—Үлэһиттэрэ Егор Григорьевич өлбүтүнэн кэргэнигэр, оҕолоругар, төрөппүттэригэр, бииргэ төрөөбүттэригэр «Чыаппара» табаарыстыба коллектива.

Таптыыр оҕобут, эдьиийим

ДОРОФЕЕВА Светлана Аркадьевна

эдэр сааһыгар эмискэ мөлдьөн өлбүтүн дириҥник курутуйан туран бары аймахтарыгар, билэр дьонугар иһитиннэрэбит.

Төрөппүттэрэ, балта.

Кутурҕанныарын тиэрдэллэр:

—Бэйэлэрин үлэһиттэригэр учууталлар Аркадий Максимович уонна Мария Петровна Дорофеевтарга тапталлаах кыыстара Светлана өлбүтүнэн А. П. Илларионов аатынан Хайахсыт орто оскуолатын коллектива, олохтоох дьаһалта.

—Тапталлаах кыыстара Светлана Аркадьевна өлбүтүнэн Хайахсыт орто оскуолатын учууталларыгар Аркадий Максимович, Мария Петровна Дорофеевтарга улуустааҕы үөрэх управлениета, үөрэх үлэһиттэрин профсоюһун комитета.

—Оҕото өлбүтүнэн бырааттарыгар Аркадий Максимовичка аймахтара Чурапчыттан Ноговицыннар, Пермяковтар, Охлопкова Е. Г., Константиновтар, Дьокуускайтан Константиновтар, Картуловтар, Адамовтар.

Күндү кэргэним, ийэбит, эбээбит үлэ, тыыл ветерана

КАЖЕНКИНА Пелагея Ивановна

бу дьыл балаҕан ыйын 28 күнүгэр уһун ыарахан ыарыыттан өлбүтүн дириҥник курутуйан туран бары билэр дьонугар иһитиннэрэбит.

Кэргэнэ, оҕолоро, сиэннэрэ, аймахтара.

Кутурҕанныарын тиэрдэллэр:

—Таптыыр кэргэнэ Пелагея Ивановна өлбүтүнэн Аҕа дойду улуу сэриитин, милиция үлэтин ветераныгар Каженкин Андрей Дмитриевичка Чурапчытааҕы ис дьыала отдела.

—Эдьиийдэрэ, аймахтара Пелагея Ивановна өлбүтүнэн күтүөттэригэр Андрей Дмитриевичка Чурапчыттан Захаровтар, Ермолаевтар, Болтоноттон Слепцовтар, Монастыревтар.

Кытааныах нэһилиэгин олохтооҕо

СОРОКОУМОВ Гаврил Гаврильевич

уһун ыарахан ыарыыттан өлбүтүн дириҥник курутуйан туран бары билэр дьонугар иһитиннэрэбит.

Кэргэнэ, оҕолоро, кийииттэрэ, сиэннэрэ.

Кутурҕанныарын тиэрдэллэр:

—Кэргэнигэр София Николаевнаҕа, оҕолоругар, кийииттэригэр, сиэннэригэр уонна чугас аймахтарыгар Кытааныах нэһилиэгин дьаһалтата, «Нъургуйаана» уһуйаан, учаастактааҕы балыыһа, орто оскуола коллектива.

—Кэргэнэ өлбүтүнэн дьүөгэлэригэр София Николаевнаҕа Никифоровтар, Дьячковскайдар.

—Таптыыр, убаастыыр убайдара, бырааттара Гаврил Гаврильевич өлбүтүнэн кэргэнигэр Софии Николаевнаҕа, оҕолоругар, кийииттэригэр, сиэннэригэр, аймахтарыгар Чыаппараттан бары Пахомовтар, бары Сорокоумовтар, В. А. уонна А. А. Мохначевскайдар, Аммосовтар, Коркиннар, Ф. Н. Гоголев, Т. Е. Толстоухов, В. М. Протодьяконов, Н. Н. Протодьяконова дьиэ-кэргэттэрэ, Толоонтон И. М. Сокольников дьиэ-кэргэнэ, Чурапчыттан Н. Н. Сорокоумов дьиэ-кэргэнэ.

—Ытыктыыр табаарыстара Гаврил Гаврильевич өлбүтүнэн кэргэнигэр, оҕолоругар, аймахтарыгар Евдокия, Николай Каженкиннар, Анна, Николай Петровтар.

—Убаастыыр күтүөттэрэ Гаврил Гаврильевич өлбүтүнэн кини дьиэ-кэргэнигэр аймахтара Макаровтар, Посельскайдар, Друзьяновтар, Адамовтар.

—Аҕата өлбүтүнэн кыыһыгар Машаҕа Кытааныах орто оскуолатын бииргэ үөрэнэн бүтэрбит табаарыстара.

—Кытааныах сэлиэнньэтин уһуйаанын сэбиэдиссэйигэр Сорокоумова Софья Николаевнаҕа, оҕолоругар үөрэх управлениета, улуустааҕы үөрэх үлэһиттэрин профсоюһун комитета.

Тапталлаах кэргэнэ, аҕалара

ТРОФИМОВ Гаврил Павлович

соһумардык өлбүтүнэн кэргэнигэр Мотрена Ивановнаҕа, оҕолоругар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Ыкса ыаллара Попов Иван Васильевич, Коркина Клавдия Иннокентьевна, Масин Дмитрий Михайлович, Попова Анна Николаевна, Абрамов Роман Романович дьиэ-кэргэттэрэ.

Кутурҕанныарын тиэрдэллэр:

—*Бэйэлэрин үлэһиттэригэр Мотрена Ивановна Трофимоваҕа, оҕолоругар, бары аймахтарыгар Чурапчытааҕы республиканскай спортивнай оскуола администрацията, профкома.*

—Үлэһиттэрэ Трофимов Гаврил Павлович өлбүтүнэн кэргэнигэр, оҕолоругар дьиэ-уот, коммунальнай хаһаайыстыба управлениетын коллектива.

Күндү тапталлаах кэргэним, ийэбит, Дь... бөһүөлэгин олохтооҕо

ДАЛБАЕВА Анастасия Трофимовна

эдэр сааһыгар хомолтолоохтук өлбүтүн дириҥник курутуйан туран бары аймахтарыгар ... лэр дьонугар иһитиннэрэбит.

Кэргэнэ, оҕолоро.

Кутурҕанныарын тиэрдэллэр:

—Оҕолоро, бииргэ төрөөбүттэрэ, аймахтара Анастасия Трофимовна өлбүтүнэн, күтүөттэригэр Прокопий Лукичка, оҕолоругар Анастасия ... та, бииргэ төрөөбүттэрэ, саҥастара, кийииттэрэ, күтүөттэрэ.

—Кэргэнэ өлбүтүнэн уолбутугар Прокопий Лукичка, оҕолоругар, кийииппит оҕотугар бииргэ төрөөбүттэригэр Дириҥтэн Далбаевтар, Тарабукиннар, Намтан эдьиийэ Христина, Саввиннар, Ивановтар, Далбаевтар.

—Эдьиийбит, балтыбыт Анастасия Трофимовна өлбүтүнэн күтүөппүтүгэр Прокопий Лукичка, оҕолоругар, бииргэ төрөөбүттэригэр Чурапчыттан Ефимофеевтар, Макаровтар, Баишевтар, Соловьевтар.

—Таптыыр балта, эдьиийдэрэ, ийэлэрэ Анастасия Трофимовна өлбүтүнэн эдьиийигэр Гуляева Наталья Трофимовнаҕа, кэргэнигэр Прокопий Лукичка, оҕолоругар, бары аймахтарыгар Матвеевтар, Даниловтар.

—Тапталлаах балта өлбүтүнэн бииргэ үлэлиир дьүөгэлэригэр медсестра Наталья Трофимовна Гуляеваҕа «Мичээр» уһуйаан коллектива.

—Тапталлаах кэргэнэ, ийэлэрэ Анастасия Трофимовна өлбүтүнэн кэргэнигэр Прокопий Лукичка, оҕолоругар 1972—1974 сс. Советскай Армияҕа кэккэтигэр бииргэ сулууспалаабыт табаарыстара.

Редактор Г. Г. ПОПОВ.

НАШ АДРЕС: ...

Учредители (соучр...